

Hallinnoija ja hakija: Kolpeneen palvelukeskuksen ky

Selvitys niiden kuntien osallistumisesta Lapin Tulevaisuuden sote-keskushankkeeseen, jotka ovat yksityistäneet suurimman osan palveluistaan

Yksityistetyt palvelut ja palveluntuottajat

Lapin sairaanhoitopiirin alueella on 13 terveydenhuollon ja 15 sosiaalihuollon järjestäjää. Pääsääntöisesti kunnat järjestävät sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut Lapin sairaanhoitopiirin alueella itse, lukuunottamatta muutamaa poikkeusta. Posion perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Corona Oy ja Posion sosiaalipalvelut tuottaa Nuorten Ystävät. Lapin sairaanhoitopiiri vastaa kahden kunnan, Muonion ja Enontekiön perusterveydenhuollon palveluista sekä mielenterveyspalveluista. Lapin sairaanhoitopiiri järjestää myös Rovaniemen mielenterveys- ja päihdepalvelut. Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä vastaa perusterveydenhuollon palveluista mainituissa kunnissa. Erikoissairaanhoidon järjestää ja tuottaa Lapin sairaanhoitopiiri.

Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveyspalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueella on 7 terveydenhuollon ja 6 sosiaalihuollon järjestäjää. Sairaanhoitopiirin kuntiin kuuluvat Kemi, Keminmaa, Tervola, Tornio, Simo ja Ylitornio. Kunnista Kemi, Tornio, Keminmaa ja Simo perustivat yhdessä Mehiläinen Terveyspalvelut oy:n kanssa Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:n, joka aloitti toimintansa kesällä 2018. Se tuottaa somaattisen erikoissairaanhoidon palvelut kaikille alueen kunnille Länsi-Pohjan keskussairaalassa. Mehiläinen Länsi-Pohja tuottaa lisäksi perusterveydenhuollon palvelut Kemille ja Torniolle, fysioterapiapalvelut Simolle sekä suun terveydenhuollon palvelut Kemille ja Torniolle. Lpshp tuottaa kaikille jäsenkunnilleen psykiatrian ja riippuvuuksien hoidon, ensihoidon, apuvälinekeskuksen palvelut sekä hallinto-, talous- ja tukipalvelut. Lisäksi se tuottaa Kemin ja Tornion mielenterveyspalvelut ja Kemin päihdepalvelut. Keminmaan terveyspalvelut tuottaa osittain Mehiläinen Terveyspalvelut Oy ja Tervolan avoterveydenhuollon palvelut tuottaa osittain Terveystalo. Simon kunta on Oulunkaaren kuntayhtymän jäsen

Hankevalmistelun aikana käytiin neuvottelut Posion, Kemin, Keminmaan, Tervolan ja Tornion kanssa osallistumisesta hankkeeseen niiden toimenpiteiden osalta, jotka kunnat hankkivat yksityisiltä palveluntuottajilta. Kunnat hankkivat merkittävän osan avoterveydenhuollon palveluista yksityisiltä palveluntuottajilta. Mainituille kunnille terveyskeskuspalvelut tuottavat Posiolla Coronaria ja Länsi-Pohjan kunnissa Mehiläinen Länsi-Pohja oy ja Suomen Terveystalo oy.

Hankkeen toimenpiteiden toteutuminen ja yksityisten palveluntuottajien osallistuminen

Kuntien kanssa on käyty erilliset keskustelut ennen kaikkea sote-keskuksen kehittämisen toimenpiteiden osalta ja yksityisen palveluntuottajan osallistumisesta hankkeeseen näiltä osin. Tulevaisuuden sote-keskushankkeessa avoterveydenhuollon vastaanotto toiminnan kehittämisen yhteydessä käydään läpi terveyskeskuksen toiminnan kehittämistarpeita, suunnitellaan toiminnan ja työskentelykäytäntöjen muutos. Henkilöstön osaamisen kehittämistarpeet selvitetään ja kehittämisen yhteydessä tuetaan terveyskeskusten henkilöstöä kehittämistyössä sekä uusien käytäntöjen ja toimintojen hallinnassa. Kehittämässä hyödynnetään asiakassegmentointia, tavoitellaan asiakaslähtöisten terveys- ja hoitosuunnitelmien käyttöönottoa sekä ennaltaehkäisevien palveluiden, sekä monikanavaisten palveluiden kehittämistä (sähköiset palvelut). Kehittämistyön yhteydessä määritellään myös sosiaalihuollon roolit ja tehtävät sekä tarkastellaan ja arvioidaan terveydenhuollon kanssa yhteisten asiakkuuksien toteutumista. Hankkeessa avovastaanoton toimintoja lähtevät kehittämään terveyskeskusten henkilöstö itse lähinnä

omalla työpanoksellaan ja hankkeeseen palkattava henkilöstö tulee kehittämistyön tueksi. Kehittämistä voidaan tukea myös mahdollisuuksien mukaan hankkeesta rahoitettavilla työskentelyjaksoilla.

Sote-keskuksen kehittämiseen sisältyy myös hoito- ja palveluketjun mallintamista mielenterveys- ja päihdepalveluissa ja työikäisten työ- ja toimintakykyarvioiden osalta.

Kuntaneuvotteluissa hoidon saatavuus todettiin hyväksi Posiolla, Torniossa, Keminmaassa ja Tervolassa. Näissä kunnissa halutaan avovastaanoton kehittämistoiminta kohdistaa paljon palveluita tarvitsevien hoitoon pääsyn kehittämiseksi ja sosiaalihuollon yhteisasiakkuuksien kehittämiseen terveydenhuollon kanssa. Yksityinen palveluntuottaja osallistuu kehittämistyöhön omalla työpanoksellaan, jotta palveluntuottajan ja kunnan välinen yhteistyö saadaan toimimaan paljon palveluita tarvitsevien palveluiden kehittämisessä.

Paljon palveluita tarvitsevien hoidon kehittämisen ohella Kemissä on tarvetta kehittää hoidon saatavuutta avovastaanottopalveluita kehittämällä. Mehiläinen Länsi-Pohja halutaan osallistaa kehittämistyöhön mukaan. Keskustelut kehittämisen sisällöstä käydään syksyllä hanketoiminnan käynnistyessä Mehiläinen Länsi-Pohjan kanssa.

Yksityinen palveluntuottaja osallistuu myös hoito- ja palveluketjujen mallintamiseen omalla työpanoksellaan.

Kuntakohtainen osallistuminen hankkeen toimenpiteisiin

Kemi

Kemi osallistuu hankkeessa:

- lasten, nuorten ja perheiden kokonaisuuden kaikkiin toimenpiteisiin,
- ikäihmisten palveluiden kehittämisen toimenpiteisiin,
- palveluohjauksen ja neuvonnan kehittäminen sekä
- sote-keskuksen kehittämisen toimenpiteisiin.

Kemin avovastaanottopalvelut ja suun terveydenhuollon palvelut järjestää Mehiläinen Länsi-Pohja. Muilta osin Kemi järjestää peruspalvelut itse. Kemin kaupunki tuottaa itse terveysneuvonnan, terveyskeskussairaalan, palveluasumisen ja kotiin annettavat palvelut, niidenkin lääkäripalvelut tuottaa Mehiläinen Länsi-Pohja (sairaalassa vielä fysioterapiainkin). Kemissä on hoidon saatavuuden osalta kehitettävää ja Mehiläinen Länsi-Pohja halutaan ottaa mukaan kehittämiseen. Myös Mehiläinen Länsi-Pohja on halukas kehittämään toimintaansa. Kehitettävää on myös paljon palveluita käyttävien hoitoon pääsyssä ja yhteistyössä kunnan sosiaalihuollon kanssa. Mehiläinen Länsi-Pohja osallistuu hankkeeseen sidosryhmätyöskentelyn kautta asiantuntijana. Sote-keskuksen kehittämisen osalta käydään tarkentavat keskustelut syksyllä.

Keminmaa

Keminmaa osallistuu hankkeessa

- työttömien työ- ja toimintakykyarvioiden palveluketjun kehittämiseen,
- lasten, nuorten ja perheiden palveluissa perhekeskustoiminnan ja matalan kynnyksen palveluiden kehittämiseen sekä
- Ikäihmisten palveluiden kehittämiseen kokonaisuudessaan
- Ennaltaehkäisevien toimintatapojen käyttöönottoon
- Palveluohjauksen ja neuvonnan kehittämiseen

Keminmaan terveystalot tuottavat Mehiläinen Länsi-Pohja oy. Hoidon saatavuus on Keminmaassa hyvä ja lääkäri vastaanottopalveluiden kehittämiseksi ei ole tarvetta. Kehitettävää on paljon palveluita käyttävien hoitoon pääsystä ja yhteistyössä kunnan sosiaalihuollon kanssa. Hankkeeseen sisältyy yhteisasiakkuuksien kehittäminen (mm. asiakassuunnitelman käyttöönotto) ja hanke toimii kunnan ja yksityisen toimijan tukena kehittämisessä. Mehiläinen Länsi-Pohja osallistuu hankkeeseen sidosryhmätyöskentelyn kautta.

Posio

Posion perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Coronaria Oy. Posion sosiaalipalvelut tuottaa Nuorten Ystävät.

Posio osallistuu hankkeessa:

- Työttömien työ- ja toimintakykyarvioiden palveluketjun kehittämiseen,
- Mielen- ja päihdepalveluiden hoitoketjun mallintamiseen.
- Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden osalta perhekeskustoiminnan ja matalan kynnyksen palveluiden kehittämiseen
- Ikäihmisten palveluiden kehittämiseen

Coronaria ja Nuorten Ystävät osallistuvat kehittämiseen omalla työpanoksella Posion kunnan kanssa tiiviissä yhteistyössä.

Tornio

Tornio osallistuu hankkeessa

- Sote-keskuksen kehittämisessä avoterveydenhuollon vastaanotto- ja toimintakäytäntöjen kehittämiseen ja työttömien työ- ja toimintakykyarvioiden palveluketjun mallintamiseen.
- Lasten- ja nuorten palveluiden ja ikäihmisten palveluiden kehittämisen osalta Tornio osallistuu kaikkiin hankehakemuksen toimenpiteisiin.

Tornion terveystalot tuottavat Mehiläinen Länsi-Pohja oy. Sosiaalihuollon palvelut Tornio järjestää itse. Hoidon saatavuus on Torniossa hyvä ja vastaanottopalveluiden kehittämiseksi ei ole tarvetta. Kehitettävää on paljon palveluita käyttävien hoitoon pääsystä ja yhteistyössä kunnan sosiaalihuollon kanssa. Hankkeeseen sisältyy yhteisasiakkuuksien kehittäminen (mm. asiakassuunnitelman käyttöönotto) ja hanke toimii kunnan ja yksityisen toimijan tukena kehittämisessä. Tornio haluaa osallistua Mehiläinen Länsi-Pohjan kehittämiseen ja toiveena olisi, että toimijalta saataisiin hyviä käytäntöjä myös laajemmin käyttöön. Mehiläinen Länsi-Pohja toimii kehittämisen osalta kunnan kanssa laaditun sopimuksen pohjalta ja osallistuu kehittämistoimintaan yhteisten kokousten kautta. Kehittämisyhteistyön mahdollista lisäkustannuksista vastaa Tornio.

Tervola

Tervolan avoterveydenhuollon palvelut, perheneuvolapalvelut ja päihdepalvelut tuottaa Terveystalo. Perheneuvolapalvelut tuottaa Terveystalon alihankintana. Vuodeosasto, kotisairaanhoidon ja päihdekuntoutus ovat kunnan omaa toimintaa. A-klinikkapalvelut tuottaa Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri.

Tervola osallistuu Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystalohankkeessa toimenpiteiden osalta:

- Mielen- ja päihdepalveluiden hoitoketjun mallintamiseen.
- Lasten- ja nuorten palveluiden osalta mielen- ja päihde- ja psykososiaalisten menetelmien käyttöön ottoon.
- Ikäihmisten palveluiden osalta palvelutarpeen arvioinnin ja etäpalveluiden kehittämiseen

- Elintapaohjauksen käytäntöjen käyttöönotto jakautuu sote-keskuksen kehittämistoimintojen alle.
- Avosairaanhoidon vastaanottotoiminnan kehittämiseen

Terveystalo osallistuu asiantuntijana omalla työpanoksellaan yhtenäisten hoito- ja palveluketjujen mallintamiseen. Psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoon on suunniteltu osallistuvan neljä työntekijää. Yksi kunnan työntekijä ja kolme Terveystalon työntekijää. Tervolassa on Rai sekä Rava ja Rain käyttöönottoa voitaisiin laajentaa hankkeen asiantuntijatuella. Hoidon saatavuus on hyvä ja sitä ei tarvitse kehittää. Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon yhteistyötä on tarvetta kehittää paljon palveluita käyttävien osalta ja siihen halutaan panostaa sote-keskuskehittämisen yhteydessä.

Täydennykset vuosille 2022-2023

Lapin alueella toimivat yksityiset palveluntuottajat ovat osallistuneet palveluiden kehittämiseen kuntien kehittämistarpeiden mukaisesti. Aloitetut kehittämisprosessit jatkuvat vuosien 2022- 2023 aikana. Kehittämisprosessien edistymistä seurataan ja suunnitelmiin tehdään hankkeen tukemana tarvittaessa muutoksia.

Täydennyshaun kohteena olevien suun terveydenhuollon ja kuntoutuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden suunnitteluun on osallistunut Mehiläinen Länsi-Pohja Länsi-Pohjan kuntien osalta.